

Concentus Moraviae

DNES Mimořádná příloha

Humor v hudbě a naopak „Hudební klauni nejvyšší úrovně“, houslista Aleksey Igudesman a klavírista Hyung-ki Joo, jsou jedny z hlavních hvězd letošního ročníku festivalu Concentus Moraviae s tématem Hudba a humor. Jejich představení Malá noční hudební múra sklízí ovace a smích po celém světě. Festivaloví návštěvníci si je mohou vychutnat 13. června v Jupiter Clubu ve Velkém Meziříčí. Také letos tam mohou lidé vyrazit i z Brna, festivalový autobus odjíždí v 18.00 od budovy Janáčkova divadla a po produkci odveze diváky zpět. Vše potřebné nejen o dopravě naleznete v této příloze nebo na webu concentus-moraviae.cz. Foto: CM

V hlavní roli hudba a humor

Jana Soukupová
spolupracovnice MF DNES

Úsměv je nejkratší vzdáleností mezi lidmi. S tímto mottem, jež vyslovil vrcholný hudební bavič Victor Borge, byl připraven letos obzvláště posluchačsky i divácky přitažlivý 23. ročník festivalu Concentus Moraviae 2018. Jeho program nazvaný Hudba a humor budou hostit už tradiční města a městečka jižní Moravy, Vysočiny i Rakouska, která letos od 1. do 27. června uvítají desítky špičkových hudebníků.

„Videozáznam koncertu Franka Zappy, který se konal 26. srpna 1984 v New Yorku, uvádí následující text: „Žádné laserové zbraně, žádná mlha,

žádný playback, a přesto mají někteří lidé pořád tu drzost ptát se ... patří humor k hudbě?“,“ prohlašuje dramaturg letošního ročníku Jelle Dierickx, belgický hudebník okouzlený Moravou. Ale zároveň dodává, že bohužel i klavírista Alfred Brendel prohlásil: „Pro většinu interpretů a prakticky všechny posluchače dnešní doby je hudba zcela vážnou záležitostí.“ Podle Dierickxe se právě proto mnoho hudebních festivalů zaměřuje na ono vznešeno a jen málokteré na „vznešeno naruby“.

„Zřídkaivé spojení hudby a humoru je většinou dílem hudebních klaunů, ale dá se toho podniknout mnohem víc než jen nahradit noty červenými nosy,“ je přesvědčen dramaturg letošního festivalu. Kromě řady dalších umělců, kteří se

„smáli každý po svém a pomohli tím definovat Evropu“, zmiňuje brněnského rodáka, spisovatele Milana Kunderu, je muž festival věnuje speciální večer. Ten kdysi prohlásil, že smích je dokonce metaforou Evropy, obsahuje schopnost pochybovat, být kritický, což hudba dokáže rafinovaně a jemně doplnit. „Festivalovým posluchačům se dostane dávka všemožných hudebních nonsensů, triků a švindlů i hypnotických kompozic P. D. Q. Bacha. Od scherzett po scherzi musicali, od Hudebního žertu Wolfganga Amadea Mozarta přes skladby ‚ve tvaru hrušky‘,“ slibuje Dierickx. A pokud jde o zmíněné hudební klauny, na festival přijedou ti vůbec nejlepší, třeba duo Igudesman & Joo.

➔ **Pokračování na str. 4**

Obsah Co si ještě přečtete

Užitečné informace o vstupenkách, permanentkách a dopravě na festivalové koncerty ..... str. 2
Rozhovor se skladatelem Milošem Štědrněm, rezidenčním umělcem letošního festivalu, vedl dramatik **Milan Uhde** ..... str. 4 a 5
Kompletní program 23. ročníku festivalu Concentus Moraviae ..... str. 6 a 7
Soubor z italské Boloni ve Valticích historicky přesně ztvární madrigalovou komedii ..... str. 9
I letos si návštěvníci festivalu užijí krásnou hudbu snoubící se s vynikajícím vínem ..... str. 10

Užitečné informace

● Vstupenky

V předprodejní síti TICKETPORTAL na www.ticketportal.cz nebo na www.concentus-moraviae.cz.

V Brně: například TIC Panenská 1, Indies Poštovská 2, Student Agency v Domě pánů z Lipé na náměstí Svobody. Kompletní seznam prodejních míst na www.ticketportal.cz.

Permanentky: cenové zvýhodnění 30 % z původní ceny na pět a více koncertů dle vlastního výběru. K tomu zdarma katalog festivalu. Nelze sem zahrnout představení v Brně 20. června a ve Valticích 21. června 2018.

Slevy: studenti (držitelé ISIC), důchodci, držitelé ZTP a ZTP-P (i doprovod). Děti do 6 let bez nároku na sedadlo mají vstup zdarma.

● Festivalová kancelář

Mezinárodní centrum slovanské hudby Brno o. p. s., Polní 6, 639 00 Brno, tel. 542 210 713, Klára Zemanová, e-mail: klara@concentus-moraviae.cz. Zde se vyřizují objednávky permanentek, dopravních kuponů a hromadné objednávky vstupenek.

● Doprava

Hromadná doprava z Brna je organizována na následující koncerty, odjezdy z Rooseveltovy ulice od Janáčkova divadla v 18 hodin.

- 4. 6. Ivančice
- 5. 6. Moravský Krumlov
- 6. 6. Náměšť nad Oslavou
- 10. 6. Mikulov
- 13. 6. Velké Meziříčí
- 14. 6. Slavkov u Brna
- 15. 6. Bystřice nad Pernštejnem
- 18. 6. Pernštejn
- 19. 6. Moravský Krumlov
- 24. 6. Kurdějov (17.30 hodin)
- 25. 6. Milotice

Dopravní kupony v jednotné ceně 90 Kč lze zakoupit v TIC Brno v Panenské a ve festivalové kanceláři.

● Informace

www.festivalcm.cz, www.facebook.com/Concentus-Moraviae

Vybrali jsme z hvězd

Madrigalová komedie

Zámecké divadlo ve Valticích nabídne 21. června skutečnou lahůdku. Čiun z Benátek do Padovy napsal mnich a skladatel Adriano Banchieri před 450 lety. Známy italský soubor Dramatodia Ensemble představí bizarní pasažéry jedné imaginární plavby z Benátek do Padovy.

Malá noční hudební můra

Hudební komické duo Igudesman a Joo ve svých vypečených skečích ukazuje hudební svět jako velké hřiště pro dospělé děti. Návštěvníci festivalu si je mohou vychutnat 13. června v Jupiter Clubu ve Velkém Meziříčí.

Múzami líbaný

Kontratenor Dominique Visse přesvědčí posluchače 14. června v Historickém sále zámku ve Slavkově u Brna při poslechu Komických kantát, že disponuje nejen úžasným hlasem, ale také výjimečným hereckým uměním.

Barokní humor na nejvyšší úrovni Orchestr Les Passions de l'Ame představí 27. června na slavnostním závěrečném koncertě festivalu v Historickém sále zámku ve Slavkově u Brna především radostná a humorná díla barokní epochy.

letošního festivalu

Iva Bittová třikrát

Na festivalu letos uslyšíme tuto fenomenální hudebnici a interpretku dvakrát s uskupením Ensemble Opera Diversa, a to 5. června na zámku v Moravském Krumlově a 20. června v brněnské Redutě. Vystoupí ovšem i 6. června v programu skladatele Miloše Štědroně na zámku v Náměšti nad Oslavou.

Tančící kávové šálky

Baletní představení na motivy Kantáty o kávě Johanna Sebastiana Bacha, kterou zahraje soubor Collegium Marianum, ztvární 10. června polský soubor Cracovia Danza na zámku v Mikulově.

Rafinovaný humor

Klavíristka Claire Chevallier zahraje 25. června na zámku v Miloticích a o den později na zámku v Rájci-Jestřebí humorná díla Erika Satieho a Francise Poulence.

Vtip v hudbě

Orchestr PKF vedený Markem Ivanovičem plánuje na zahajovacím koncertu festivalu 1. června v Kulturním domě v Bystřici nad Pernštejnem představit skutečnou přehlídku humoru v symfonické hudbě. A to od Humoresky číslo 7 Antonína Dvořáka přes balet Parade Erika Satieho nebo kašlací koncert, který si střílí z chování diváků, či skladbu Johna Cage 4'33", Dvořákovu Scherzo capriccioso až po scherzo z Beethovenovy Třetí symfonie na závěr večera.

Co vás naposledy v hudbě rozesmálo?

Jiří Heřman

šéf opery Národního divadla Brno

V hudbě mě nejvíce rozesmál lidský hlas, až tak, že jsem musel opustit divadelní sál. Lidský hlas je nejrafinovanější „hudební nástroj“, může pobavit, rozesmát, ale i dojmout, je to dech našeho života.

Magdalena Kožená

zpěvačka a patronka festivalu

Nejvíce se bavím vlastními chybami, ale přímo v hudbě mě oslovuje humor maďarského skladatele Györgyho Ligetiho.

Vilém Spilka

ředitel JazzFestu Brno, kytarista

Hudební humor mám rád a také například v jazzu jej občas nacházím. Takový ten nedovyřčený, chytrý. Jazzový Švejk je podle mě Thelonious Monk – nikdo vlastně neví, jak to myslel. A z něj vychází celá řada pokračovatelů. Naposledy jsem se nasmál na koncertě jednoho z nich – kapely The Bad Plus. Jejich nekonvenční hudba vás donutí zvednout koutky, ať už chcete, nebo nechcete.

Jiří Vrbka

ředitel ZUŠ Mikulov

Pobavilo i rozesmálo mne před pár lety vystoupení folklorního souboru základní umělecké školy z Mariánských Lázní, když jako sólista vystoupil mladý Vietnámec v jihočeském kroji a vynikajícím způsobem zahrál na dudy. Po roce jsem se s ním setkal v Mikulově při ústředním kole soutěže ZUŠ, a protože pořadatelé této soutěže jsme i letos, těším se, že se možná setkáme znovu.

Alexander Löffler

ředitel Festivalu Retz

Naštěstí existuje v operní a především operetní literatuře značné množství zábavných momentů. Ale skutečně nahlas jsem se smál naposled při představení, kde bych to rozhodně neočekával, při Mistrech pěvčích norimberských. Australský režisér Barrie Kosky pitvá spolu s dirigentem Phillipem Jordanem operu Richarda Wagnera způsobem, až se všechno, co je v ní nacionalistické, jeví tak nesmyslné a omezené, že se tomu dá jen smát! Nebo volně podle Aristotela: Všude, kde se dokážeme povznést nad hloupost, zračí se nám na tváři smích.

Skladatel Štědroň a dramatik Uhde nejen o letošním festivalu

Reзиденčním umělcem letošního Concentus Moraviae je Miloš Štědroň, skladatel, hudební teoretik i pedagog, renesanční osobnost vůbec. Rozmluvu, z níž část uveřejňujeme, s ním při této příležitosti vedl dramatik a spisovatel Milan Uhde. Tito dva slavní Brňané společně vytvořili četné hudební inscenace v čele se slavnou Baladou pro banditu. Aniž by ovšem Štědroň tenkrát věděl, že autorem scénáře je tehdy z politických důvodů „zakázaný“ Uhde.

Miloši, co pro tebe znamená festival Concentus Moraviae?

Jde o výborný výmysl Davida Dittricha. Původně byl sestaven jako festival zdánlivě regionálního typu, kdy je vždy vybráno několik center, ve kterých se následně děje hudební produkce. Proto při založení nesl podtitul Festival třinácti měst, která ležela na území Jihomoravského kraje a Vysočiny. Postupem času se počet samozřejmě proměnil...

V Brně je obecně velká festivalová tradice. Historie festivalů s mezinárodním přesahem sahá například k Rudolfu Pečmanovi. Ten založil Mezinárodní festival Brno. Otevřel ho dílem Bohuslava Martinů, což byl v té době čin. Později se ovšem ukázalo, že si režim dokázal přisvojit Bohuslava Martinů k sebe prezentaci a v pozdním období normalizace dokonce využil přenesení skladatelových ostat-

ků do rodné Poličky málem k celonárodní slavnosti.

Přiznám se, že když Concentus Moraviae začínal, snažil jsem se porozumět jeho motivu, ptal jsem se „proč regionální“? Má původní myšlenka byla, „proč se to probouhá dělá tak daleko od Brna“? V čem spočívá přednost, že se festival koná v regionech?

Ta idea je naprosto skvělá! Nezaměnitelnost daného prostředí zde hraje obrovskou roli. Třeba Lysice, to je nádherné místo spojené s Marií von Ebner-Eschenbach, což byla taková rakouská Božena Němcová. Navíc tam bylo zámecké divadlo. A takto bychom mohli pokračovat dál, protože každá z těch festivalových lokalit má své dějiny. Velikost toho nápadu je právě v tom, že vsadil na region, který se zdánlivě jeví jako venkov. Dovážení hudby do těchto míst vynikne historicitou prostředí, pokračuje tak umělecký život, který tam dříve existoval.

Navíc festival Concentus Moraviae často představuje umělce světového formátu. Například Marco Beasley, Magdalena Kožená, Sharon Kam, Reinhard Goebel, Jordi Savall nebo Christian Gerhaher, jenž zpíval poprvé v ČR právě na festivalu v Náměstí nad Oslavou... Je to až neuvěřitelné. Na druhé straně, vyvážení kultury do regionu často znamená i velké riziko pro pořadatele.

Téma letošního ročníku Concentus Moraviae je Humor a hudba. Může absolutní hudba, nikoli árie či hudba jinak podložená slovem, působit humorně? Z čeho se rodí humor v hudbě?

Každá z festivalových lokalit má své dějiny. Velikost toho nápadu je právě v tom, že vsadil na region, který se jeví jako venkov.

Na tohle se snad ani nedá odpovědět. Absolutní hudba znamená v každé epoše něco úplně jiného, vztah mezi hudbou absolutní a programní se liší. Já jsem zastáncem toho, že hudba je metajazyk, kterému každý rozumí po svém. Humor je kontextová věc, pokud ho spojíme s hudbou, hudba se stává humornou. A letošní ročník se o to nejednou pokusí.

Jak začala tvá cesta k hudbě?

Můj první kontakt s hudbou byl skrze

mého strýce Bohumíra Štědroňe, který mě vzdělával velice důkladně. Byl to vynikající klavírista a muzikolog. Vodil mě každý týden alespoň dvakrát do divadla, byl jsem takové divadelní dítě. Od pěti let jsem chodil na všechny opery. Pamatuji si celou brněnskou sestavu tehdejší opery - Jaroslav Striška, Antonín Jurečka, Géza Fischer, Eduard Hrubeš, Alena Nováková a taky Soňa Červená, kterou jsem moc obdivoval. Strýc mě učil asi šest let. Po šesti letech, kdy u nás býval tak pětikrát týdně, naznala moje matka, že jsem na pokraji nervového zhroucení ... Poté mě zavedla ke své profesorce Anně Holubové, což byla žákyně Antonína Dvořáka a Vítězslava Nováka.

Páni!

Do Brna ji přivedl sám Leoš Janáček a mě měla připravit na konzervatoř. Sestavila mi klavírní repertoár, měl jsem koncerty a báječně jsme si rozuměli.

Na co z těch lekcí nejvíc vzpomínáš?

Pokaždé, když jsem hrál Janáčka, nastalo tohle - hrál jsem třeba Po zarostlém chodníčku a paní profesorka Holubová vždy pravila: Ten Janáček, on je velký talent, ale byl zběsilý. Jak v osobním životě, to jsem sama poznala, tak v hudbě. Vždycky všechno ve skladbě usekne! To Mistr Novák, ten by to celé rozvinul a udělal by z toho ještě hodně materiálu.

Jelle Dierickx Belgický hudební vědec je dramaturgem letošního festivalu Concentus Moravia. Foto: Jiří Sláma

V hlavní roli hudba a humor

➔ Pokračování ze str. 1

Kromě vystoupení hudebních klaunů ovšem Jelle Dierickx zvolil i subtilnější způsoby, jak uchopit letošní festivalové téma Hudba a humor.

„Řada kompozic obsahuje humor ve velmi rafinované podobě, například Beethovenovy Variace na Diabelliho valčík nebo Les soirées de Nazelles Francise Poulence,“ upozorňuje dramaturg.

Kromě pohledu na humor ze strany skladatelů dává Jelle Dierickx ve festivalovém programu prostor řadě souborů, které téma dokážou uchopit jedinečným nebo neotřelým způsobem.

Brňané Kundera a Štědroň

„Ensemble Atonor hraje na nástroje, které vynalezl Erwin Stache, a to od telefonů po stojany na šaty, orchestr Les Passions de L'Amé zkoumá barokní žertíky v hudbě Heinricha Ignaze Franze Bibera nebo orchestr Berg s houslistou Martinem Zbrožkem ve svém vystoupení Pssst, maestro přichází! paroduje snad všechny charaktery dirigentů,“ přibližuje Dierickx.

A slibuje i večery s „kouzlem nečekaného“, například ódu na Louise de Funése prostřednictvím jazzové hudby, kterou herec sám rád hrál, či kyta-

rový recitál, na němž zazní výběr z textů Milana Kundery. Ten v Knize smíchu a zapomnění napsal, že „dějiny hudby jsou smrtelné, ale idiocie kytary je věčná“. Humorný může být i nečekaný kontext, jako v Concertu pro mobilní telefon a basso continuo či ve skladbě pro kašlající sólisty od komika Liorita.

„Festival dává prostor českému skladateli Miloši Štědroňovi, který coby rezidenční autor posluchače provede svými nejtípnějšími kompozicemi a v řadě osobních vstupů přiblíží svůj náhled na festivalové téma,“ dodává Jelle Dierickx.

Rezidenčního umělce zpovídal dramatik Skladatel Miloš Štědroň (vlevo) bude letos nad jiné vhodným průvodcem festivalového tématu Hudba a humor. O jeho vztahu k festivalu i vlastní bohaté hudební i teoretické činnosti s ním rozmlouval jeho přítel a spoluautor četných muzikálů, dramatik Milan Uhde. Foto: Jiří Sláma

Což byla také hlavní výhrada Antonína Dvořáka vůči Leoši Janáčkovi...

Ano, přesně tak. A já jí říkal, že to je na Janáčkově tvorbě právě to krásné. A na to mi vždy řekla, že jsem stejný jako Pavlíček (*hudební skladatel Pavel Haas, pozn. red.*). Pavlíčka jsem odvedla k Janáčkově ... a rozplakala se, protože si vzpomněla na šilný osud Pavla Haase.

Miloši, jak jsi se vlastně dostal ke

spolupráci s Divadlem Husa na provázku?

Ve stejném ročníku na Janáčkově akademii múzických umění se mnou byli i herci jako Laďa Krátký, Jiří Bartoška, Karel Heřmánek, Pavel Zedníček, Peca (Jiří Pecha) a taky režiséři Eva Tálská, Zdeněk Pospíšil nebo Peter Scherhaufner. Takže má cesta vedla přes ně. Navíc s Evou Tálskou už jsme se znali z Divadla hudby. Jednou jsem na JAMU potkal Scherhaufnera, podával mi nějaký papír, ať ho podepišu. A to

byl dopis paní Karle Mahenové s prosbou, aby se mohlo využít mahe novského názvu Husa na provázku. Takže já jsem vlastně podepsaný na základní listině divadla.

To já jsem se na Provázku ocitl díky teatrologu Bořivoji Srbovi. Oznámil mi, že zakládá divadlo a byl by rád, kdybych se toho také účastnil. Od jara 1974 jsem s Provázkem spolupracoval na základě Srbova pozvání. Srba mi jako auto-

rovi značně pomohl, když jsem nesměl...

Ty jsi byl přece zakázaný autor ... Vlastně jsme spolupracovali dřív, než jsme o tom věděli. Naše první „nevědomá“ spolupráce byla už Romance o lásce ... Provázek potom vystřídalo Městské divadlo Brno a nakonec naše spolupráce trvá dodnes. Poslední společný počin byl muzikál Viki kráčí za štěstím, který jsme uvedli minulý rok právě v Městském divadle.

(Části vybrané z delší rozmluvy)

Zkoumají hlas

Fóničtí básníci vystoupí v Brně

Hned dvě festivalové akce zažije letos brněnská Reduta. Kromě Ivy Bittové, která tu bude 20. června, se na sobotu 9. června chystá ve Fóru pro architekturu a média Praha program „kollektivu fónických básníků“ Berlin Sound Poets Quoi Tete. Přivezou Výlet pana Cimrmana do Měsíce připravený speciálně pro letošní Concentus Moraviae či Spam, Dorothy, spam! od dramaturga festivalu Jelle Dierckxe. Čtveřice fónických básníků zkoumá možnosti lidského hlasu v představeních poezie a nové hudby a uvádí klasické dada kusy. (jasu)

Hudba na kole

Na cestě uslyšíte vše, od klasiky až po jazz

Lidová i klasická hudba, jazz, bluegrass, folkrock, klezmer, středověké písně, šanson či crossoverová verze „echtovního vídeňského šramlu“. To vše můžete slyšet v sobotu 16. června na 18 hudebních zastávkách v Lednicko-valtickém areálu a okolí s přesahem do dolnorakouské oblasti Weinviertel. Trasu si každý volí podle vdrže a hudebního vkusu, ať už v sedle bicyklu, na koloběžce či pěšky. K dispozici bude shuttle bus. Zahájení se koná od 10 hodin na náměstí ve Valticích, všechna vystoupení jsou zdarma. (jasu)

Laboratoř humoru

Atonor hraje na lahve i čistí trubek

V neděli 17. 6. vystoupí na nádvoří radnice v Ivančicích se svou Laboratoří hudebního humoru soubor Atonor, pro nějž „znějící objekty“ připravil Erwin Stache. Program se jmenuje Plastové lahve, cyklus č. 1, Swingující póly, Hudební trenér, Optické myši, Zvukový čistí trubek, Ping pong, cyklus č. 3, Mystické zvuky, Zvukové krabice, Neonové zvuky a Závěrečný kus. Hrát se bude na telefony, zvon na čištění odpadu, domácí trenážer, ramínka na šaty a další předměty, jež jsou součástí vtipných zvukových instalací svého skladatele a vynálezce. (jasu)

Zajímavé výhody

Pro členy Klubu Concentus Moraviae

Možnost podílet se na podobě dalších festivalových ročníků, ale i nárok na účast při uzavřených setkáních, četné slevy, vstupné i katalogy zdarma a přednostní informace o festivalovém programu i doprovodných událostech. Tyto výhody má členství v Klubu Concentus Moraviae. Lze je získat vyplněním dotazníku na webu www.concentus-moraviae.cz a zasláním ročního příspěvku od 1 000 Kč výše. Informace podá Zdenka Kachlová v Mezinárodním centru slovenské hudby Brno (zdenka.kachlova@concentus-moraviae.cz, tel: 542 210 713 a 542 210 713). (jasu)

Program festivalu: hudba

Pátek 1. června

Bystřice nad Pernštejnem

Kulturní dům, 19.00

Slavnostní zahajovací koncert festivalu

PKF – Prague Philharmonia

Marko Ivanović / dirigent

John Cage, Erik Satie, Antonín Dvořák, Ludwig van Beethoven, Alfred Schnittke, Edvard Hagerup Grieg / Lort, Leroy Anderson

Sobota 2. června

Kyjev

Dům kultury, 19.30

Jan Keller / violoncello

Ivo Kahánek / klavír

Humoresky

Robert Schumann, Edvard Hagerup Grieg, Antonín Dvořák, Mstislav Rostropovič, Gija Kančeli

Neděle 3. června

Boskovice

Kino, 17.00

Leonard Bernstein

Leonard Bernstein o hudbě
Humor v hudbě (1959, Koncerty pro mladé publikum)

Pondělí 4. června

Ivančice

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, 19.30

Ensemble Odd Size

Mesiáš pro 4

Georg Friedrich Händel

Úterý 5. června

Moravský Krumlov

Zámek, 19.30

Iva Bittová / housle, zpěv

Ensemble Opera Diversa

Vladimír Maňas / um. vedoucí

Gabriela Tardonová / dirigentka

Transylvánie za humny

Iva Bittová, Kurt Schwertsik, HK Gruber

Středa 6. června

Náměšť nad Oslavou

Zámek, 19.30

Iva Bittová / zpěv

Barbara Maria Willi / cembalo

Sofia Mavrogenidou / flétna

OK Percussion Duo

Trio Aperto

Indigo Quartet

Miloš Štědroň

Čtvrtek 7. června

Hustopeče

Amande Wine Wellness Hotel, 19.30

Zdeněk Král / klavír

Piano show Souboj komiků

Improvizace

Slavkov u Brna Historický sál zdejšího zámku už slyšel bratislavský soubor pro starou hudbu Solamente Naturali. Letos 14. června zde vystoupí kontratenor Dominique Visse a 27. června barokní orchestr Les Passions de l'Amé.

Pátek 8. června

Žďár nad Sázavou

Městské divadlo, 19.30

Alexander Balanescu / housle, zpěv

Ada Milea / kytara, zpěv

Ostrov

Sobota 9. června

Brno

Kulturní prostor PRAHA v Brně, 19.30

Berlin Sound Poets Quoi Tete

Výlet pana Cimrmana do Měsíce

Neděle 10. června

Mikulov

Zámek, 19.30

Cracovia Danza

Romana Agnel / um. vedoucí

Patricia Janečková / soprán

Jaromír Nosek / bas

Collegium Marianum

Jana Semerádová / um. vedoucí

Balet o kávě

Johann Sebastian Bach

Pondělí 11. června

Lysice

Zámek, 19.30

Pavel Steidl / kytara

Jan Vondráček / mluvené slovo

Hudební humor Milana Kundery

Smích & Evropa

Velké Meziříčí

V rámci Evropského festivalu filozofie

Jupiter Club, 20.00

Miloš Štědroň

Milan Uhde

Přednáška na téma:

Hudba – Musica – Metajazyk – Božský dar

Komické – Tragické – Tragikomické – Humor – Boží smích

Úterý 12. června

Tišnov

Kino Svratka, 18.00

Les Traversées Baroques

Judith Pacquier / cink

Abel Rohrbach / barokní trombon

Olivier Urbano / akordeon

Etienne Meyer / um. vedoucí

Pat a Mat

Projekce animovaného seriálu s živou hudbou

Středa 13. června

Velké Meziříčí

Jupiter Club, 19.30

Aleksey Igudesman / housle

Hyung-ki Joo / klavír

A Little Nightmare Music

Čtvrtek 14. června

Slavkov u Brna

Zámek, 19.30

Dominique Visse / kontratenor

Vis Musica

Komické kantáty

Philippe Courbois, Nicolas Racot

de Grandval, Pierre de La Garde

Pátek 15. června

Bystřice nad Pernštejnem

Kulturní dům, 19.30

Berg Orchestra

Peter Vrábel / dirigent

Martin Zbrožek / housle, dirigent

Psst, maestro přichází!

György Ligeti, Ondřej Adámek, Martin

Zbrožek a Berg Orchestra

Rájec-Jestřebí

Zámek, 19.30

Capucine Keller / soprán

Dominique Visse / kontratenor

Vis Musica

Kantáty po francouzsku

Nicolas Racot de Grandval, Marc-Antoine Charpentier

Sobota 16. června

Lednicko-valtický areál, Weinviertel / Rakousko

Hudba na kole

a humor na 100 a 1 způsob

Neděle 17. června

Ivančice

Nádvoří radnice, 19.30

Atonor

Laboratoř hudebního humoru

Třebíč

Zámek, 19.30

Musica Florea

Marek Štrynci / um. vedoucí

Hudební žert

Wolfgang Amadeus Mozart

Pondělí 18. června

Pernštejn

Rytířský sál, 19.30

Gabriel Rivano / bandoneon

Šťastné tango

Náměšť nad Oslavou

Zámecká jízdárna, 19.30

Erwin Stache / klavír

Atonor

Laboratoř hudebního humoru

Úterý 19. června

Moravský Krumlov

Zámek, 19.30

Prolog divadelního festivalu

Solamente Naturali

Miloš Valent / um. vedoucí

Affetto

Josef Schreier: Opera o Landeborkovi

Tance ze sbírky Melodiarium Annae

Szirmay-Keczer

Lysice

Zámek, 19.30

Gabriel Rivano / bandoneon

Šťastné tango

Středa 20. června

Brno

Reduta, 19.30

Iva Bittová / housle, zpěv

Ensemble Opera Diversa

Vladimír Maňas / um. vedoucí

Gabriela Tardonová / dirigentka

Transylvánie za humny

Iva Bittová, Kurt Schwertsik, HK Gruber

ber

Boskovice

Zámecký skleník, 19.30

Igor Ardašev / klavír

Diabelliho variace

Ludwig van Beethoven

Čtvrtek 21. června

Valtice

Zámecké divadlo, 19.30

Dramatodía Ensemble

Alberto Allegrezza / um. vedoucí

Člun z Benátek do Padovy

Adriano Banchieri

Pátek 22. června

Žďár nad Sázavou

Zámek, 19.30

Pavel Steidl / kytara

Jan Vondráček / mluvené slovo

Hudební humor Milana Kundery

Smích & Evropa

Tišnov

Předklášteří, ovčín v areálu kláštera, 19.30

EN.DRU / beatbox

Nasty / beatbox

Stand-up beatbox show

Předklášteří V kostele kláštera Porta coeli zde na festivalu hrál soubor Cantar Lontano vedený Marcem Mencobonim. Letos ve zdejší ovčíně 22. června vystoupí vítězové soutěží v beatboxu En.dru a Nasty. 3x foto: Jiří Sláma

Sobota 23. června

Retz / Rakousko 19.30

Ve spolupráci s Festivalem Retz –

Otevřené hranice

Zefiro Torna

Jurgen De Bruyn / um. vedoucí

Lassus Grand Cru: Hudební ochutnávka vín

Orlando di Lasso, Vincenzo Fontana,

Giovanni Bassano, Vincenzo Galilei

Neděle 24. června

Hustopeče

Kurdějov, radnice, 19.00

Zefiro Torna

Jurgen De Bruyn / um. vedoucí

Lassus Grand Cru: Hudební ochutnávka vín

Orlando di Lasso, Vincenzo Fontana,

Giovanni Bassano, Vincenzo Galilei

Pondělí 25. června

Kyjov

Zámek Milotice, 19.30

Claire Chevallier / klavír

Humor po francouzsku

Erik Satie, Francis Poulenc

Úterý 26. června

Rájec-Jestřebí

Zámek, 19.30

Claire Chevallier / klavír

Humor po francouzsku

Erik Satie, Francis Poulenc

Třebíč

Foyer divadla Pasáž, 19.30

Soňa Červená / recitace

Karel Košárek / klavír

Kuchyňská revue

Aram Chačaturjan / Lou Busch, Bohuslav Martinů, Erik Satie

Středa 27. června

Slavkov u Brna

Zámek, 19.00

Slavnostní závěrečný koncert

Les Passions de l'Áme

Orchester für alte Musik Bern

Meret Lüthi / housle, um. vedoucí

Barokní žerty

Johann Heinrich Schmelzer, Heinrich

Ignaz Franz Biber, Johann Joseph

Fux

www.festivalcm.cz

Mikulovský zámek Velký sál na tomto snímku hostí Pavel Haas Quartet a Dover Quartet. Letos zde 10. června uvede Cracovia Danza Bachův Balet ke kávě.

Králův souboj komiků Chaplina a Louise de Funése

Klavírní večer Zdeňka Krále inspirovalo mimo jiné kompoziční a interpretační umění dvou skutečných králů filmové komedie - původem Angličana Charlieho Chaplina a rodilého Francouze Louise de Funése. Festival Concentus Moraviae tento program nabídne 7. června v Amande Wine Wellness Hotelu v Hustopečích. Večer nazvaný Souboj komiků podnítila i skutečnost, že právě král grotesky Charlie Chaplin si ke svým filmům sám skládal skvělou hudbu. A že i Louis de Funés si před svou pozdější filmovou slávou celých patnáct let vydělával jako vyhledávaný barový klavírista. „Díky skladatelskému vtípu i výjimečnému improvizacímu umění klavíristy Zdeňka Krále se hudební podoba obou slavných umělců protnou na festivalovém večeru,“ podotýká ředitel festivalu Concentus Moraviae David Dittrich. A upozorňuje návštěvníky, že se mají připravit na „mimořádně příjemný klubový večer ozářený svitem hvězd stříbrného plátna“. (jasu)

Nešikovné kutily Pata a Mata poctí při promítání barokní nástroje

Tišnovské kino Svratka bude 12. června svědkem skutečně ojedinelého večera. Francouzský soubor Les Traversées Baroques živě doprovodí promítání známého animovaného večerníčkovského seriálu o dvou loutkových chlapících Patovi a Matovi. Hudbu k seriálu ... A je to! složili původně Petr Skoumal a Zdeněk Zdeněk, zde se jí ale ujal Étienne Meyer. Historiky o nešikovných kutilech byly natočeny roku 1976 podle výtvarné předlohy Lubomíra Beneše a Vladimíra Jiráka. V Tišnově je po 45 minut projekce doprovází barokní hudební nástroje cink, trombon i akordeon, které si v závěru večera mohou všichni příchozí prohlédnout. „Nápaditý živý hudební doprovod klasických děl jako Houpačí křeslo nebo Světlo je poctou hudebního souboru dvěma hrdinům vyzbrojeným kladivem a šroubovákem,“ láká ji pořadatelé. Večer je vhodný i pro děti od pěti let. (jasu)

Iva Bittová vystoupí na plesu příšer a jako múza skladatele Štědrone

Kdo jiný by mohl být originálnější sólistkou pandemonia pro šansoniéra a orchestr než wonderwoman Iva Bittová? Tak zní řečnická otázka stran účinkování nezaměnitelné skladatelky, houslistky, zpěvačky i herečky na letošním ročníku festivalu Concentus Moraviae.

Škvírou ve zdi aneb Touha netvora

„Právě Iva Bittová dokáže dát pravý výraz vzrušujícímu hudebnímu humoru Heinze Karla Grubera, který zhudebnil Artmannovy dětské říkanky hemžící se strašidly,“ zní odpověď poukazující na skladbu Frankenstein, již uslyšíme na večeru nazvaném Transylvánie za humny. Festival jej nabídne hned dvakrát, a to 5. června v Rytířském sále na zámku v Moravském Krumlově i 20. června v brněnském divadle Reduta.

Za doprovodu souboru Ensemble

Opera Diversa vedeného Vladimírem Maňasem a řízeného dirigentkou Gabrielou Tardonovou zazní na tomto hororově komediálním večeru i světová premiéra vlastní skladby Ivy Bittové Škvírou ve zdi aneb Touha netvora.

A aby byl ples příšer kompletní, nebude chybět ani Transylvánská symfonie pro smyčce od Kurta Schwertsika věnovaná Draculovi.

Figuríny Amadea a taky Barbara

Jinou příležitostí, kdy si na festivalu vychutnat neotřelý projev svébytné umělkyně Ivy Bittové, bude speciální akce rezidenčního umělce festivalu, skladatele a muzikologa Miloše Štědrone, jenž představí vlastní skladby.

Stane se tak 6. června v zámecké knihovně v Náměstí nad Oslavou, kam si renesanční umělec i znalec nejrůznějších hudebních stylů sezval kromě této zpěvačky i další své „dlouholeté hudební přátele a múzy“, jak je sám

charakterizuje. Pořadatelé festivalu slibují při tomto večeru „hudební gejzír fantazie, inspirace a humor“, a to třeba ve skladbě Wam Wachs a Kabinet voskových figurín Amadea (míněno Mozarta), kde se s Bittovou coby zpěvačkou přestává OK Percussion Duo, či ve skladbě pro hoboj, klarinet a fagot zahrané souborem Trio Aperto.

Barbara Maria Willi za cembalem se spojí s Bittovou při interpretaci Štědrone Barbary. „Jde o cyklus napsaný přímo pro Barbaru Mariu Willi,“ přibližuje vlastní dílo Miloš Štědroň. „Parafrazují se zde například několikrát Moralie Jacoba Handla-Galluse, tohoto velkána manýrismu, který ze slovinského prostředí prošel rakouskými kláštery a dvorskou výchovou ve Vídni přes Brno-Zábrdovice a Olomouc až do Prahy do blízkosti Rudolfa II.,“ dodává rezidenční umělec letošního ročníku festivalu.

– Jana Soukupová

Foto: MAFRA

Foto: CM

Herci pěj, jak se roku 1605 plavili z Benátek do Padovy

Do působivě rekonstruovaného barokního divadla ve Valticích se festivalu Conventus Moraviae letos podařilo na 21. června naplánovat zvláště vhodný kus. Soubor herců a hudebníků Dramatodía z italské Boloni, jenž se specializuje na věrné ožívování divadelních komedií ze 16. a 17. století, zde totiž historicky přesně ztvární madrigalovou komedii nazvanou Člun z Benátek do Padovy.

Jde o nejznámější dílo mnicha a skladatele Adriana Banchieriho narozeného před 450 lety. „Hudba nám představuje podivuhodnou temperamentní skupinu postav na imaginární říční plavbě z Benátek do Padovy,“ vysvětluje umělecký vedoucí souboru Dramatodía Alberto Allegrezza.

Příběh je situován na burchiello, typický benátský člun, který křižoval řeku mezi benátskými vilami Brentské riviéry. „Přepravoval nejroztodivnější pasažéry: kupce, kurtizánu, studenty, válečného veterána, šišlavého cizince, zamilovaný pár a tak dále,“ vysvětluje Allegrezza. Kouzlo této hudební komedie podle něj spočívá právě v oživení oněch zvláštních postav soustředě-

ných na jednom člunu, a to prostřednictvím madrigalů - duetů mladých milenců a burlesek.

Madrigalová komedie nazvaná v originále Barca di Venetia per Padova byla v Benátkách prvně vydána už v roce 1605 a je plná líbivých scén tehdy velmi oblíbeného stylu typického rovněž pro známou Commedii dell'arte, zde ovšem kombinovanou se sofistikovanými technikami renesanční polyfonie.

„Ve dvaceti neobsáhlých hudebních číslech tak poznáváme oblíbené typy italského života a jeviště,“ vysvětluje hudební znalec David Chaloupka. „Dominujícím živlem je samozřejmě hudba a hudební profese, včetně postavy hudebního mistra z Luccy, ale nalezneme zde třeba i florentského knihkupce nebo krásnou kurtizánu a nechybějí ani rybáři nebo lodníci,“ prozrazuje Chaloupka. Jazykem díla jsou

četné tehdejší dialekty, které působily komicky.

Což byl ostatně oblíbený humorný prostředek pro většinu tehdejších italských divadelních prací určených širokému publiku. A to na rozdíl od kruhů církevních nebo pro nejvyšší aristokracii, kde si posluchači potrpěli na dan-tovskou itáličtinu.

Předchůdce opery baví i dnes

Jak vlastně vypadal „předchůdce opery“, jehož co nejvěrnější ztvárnění ve Valticích uvidíme? Úplně přesně se to neví, samotný termín madrigalové komedie pochází ostatně až z 20. století, každopádně už tehdy tento útvar znamenal vyvrcholení spojení madrigalového zpěvu s divadelním příběhem, který ovšem po roce 1630 vytlačila opera coby dominující žánr.

Soubor Dramatodía, jenž se věnuje propojení herectví se zpěvem, je ovšem k podobnému ztvárnění historické látky jako stvořený. Momentálně pracuje na obsáhlém projektu, jehož cílem je zinscenovat všechna světská díla italských autorů ze 16. a 17. století, jako byl právě Adriano Banchieri nebo Giulio Cesare Croce. — **Jana Soukupová**

Ideální místo Madrigalovou komedii Člun z Benátek do Padovy ze 17. století uvidí návštěvníci festivalu v pozdně barokním, před třemi lety skvěle rekonstruovaném divadle valtického zámeckého areálu. To vzniklo roku 1790. Foto: MAFRA

Snoubení hudby a špičkového vína přenesse hosty do taverny

Krásná hudba snoubí se s vynikajícím vínem vybraným zkušenými sommeliéry? Popravdě jde o jednu z nejpřitažlivějších podob možného potěšení smyslu. A té se návštěvníkům festivalu Concentus Moraviae dostane 23. i 24. června při dvou festivalových večerech nazvaných Lassus Grand Cru: Hudební ochutnávka vín. Nejdříve na radnici dolnorakouského Retzu, podruhé na radnici jihomoravského Kurdějova.

Hudba s nebeskou příchutí vína

„Belgický soubor Zefiro Torna skutečně jedinečným způsobem oživuje kulturní dědictví renesance. Do programu, kde hraje hlavní roli jeden ze superhrdinů hudebních dějin, Orlando di Lasso, připravil francouzské šansony, jež zahrnují na všechny struny duše, někdy prostřednictvím poezie básníků skupiny Pléiade, jindy drsně až vulgárně, nebo dokonce explicitně eroticky,“ představuje program večera ředitel festivalu David Dittrich. „V programu nebudou chybět ani pestré italské taneční písně lahodící uchu, jež vystřídají německé písně pijácké, ve kterých pivo a víno teče proudem,“ dodává.

Během této hudební produkce budou ovšem souběžně servírovaná exkluzivní vína. „A ta dodají programu onu nebeskou příchut,“ přibližuje Dittrich.

Zefiro Torna se těší na Moravu

Uměleckým vedoucí souboru Zefiro Torna Jurgen De Bruyn se na Concen-

Víno k hudbě V Kurdějově je vybírali (zleva) například ředitel festivalu v Retzu Alexander Löffler, David Dittrich, restaurátor Janko Martinkovič, který bude na večeru vína představovat, a místostarosta Retzu Alfred Kliegl. Foto: Archiv CM

tus Moraviae vrací se svým ansámblem už potřetí. „A moc se na další návštěvu Moravy těšíme,“ ujišťuje hudebník, jenž velmi rád vzpomíná na srdečné přijetí i pohostinnost při dosavadních festivalových vystoupeních na zámku v Třebíči v roce 2006 a na zámcích v Mikulově a Telči v roce 2012.

„Po šesti letech se tedy s chutí vracíme a máme radost, že se můžeme s posluchači podělit o náš program spojený s ochutnávku vín,“ dosvědčuje Jurgen De Bruyn, že hudební program Lassus Grand Cru se skutečně zaměřuje na bukolické stránky života a radost z dobré společnosti.

„Středobodem programu je Orlando di Lasso, jenž byl mistrem v komponování sofistikované duchovní hudby, nevyhýbal se ale ani populárnějším žánrům. Ve svých francouzských šansonech, italských villanellách i německých pijáckých písních pak s velkým smyslem pro humor přirozeně přechází z francouzštiny do italských dialektů, němčiny i latiny,“ upřesňuje umělecký vedoucí souboru.

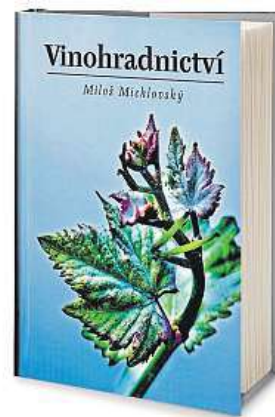
Posluchači budou během koncertu ochutnávat vybraná vína a sommelier Janko Martinkovič, jenž je zároveň ma-

jitel oceňované brněnské restaurace Koishi, jim k tomu v Kurdějově vypráví o jejich původu a kvalitách. Jurgen De Bruyn se těší, jak jeho soubor společně s diváky navodí v sále atmosféru taverny. „Což je místo, ve kterém může bez zábrán komunikovat vysoká kultura s lidovou a kde se mohou protnout krása, radost, dekadence, melancholie i parodie,“ usmívá se umělec.

Jak zasnoubit hudbu s vínem?

„Od začátku jsme k tomuto projektu přistupovali s představou, že zachováme onu úžasnou hudební složku souboru Zefiro Torna a zároveň připravíme zcela jinou skladbu vín, než tento soubor původně snoubil s hudbou Orlando di Lassa,“ přidává se Dittrich. Podle něj chtějí organizátoři představit vína z regionu, ve kterém festival probíhá a kde je víno doma, tedy z jižní Moravy a Dolního Rakouska.

„Pozvali jsme špičkové sommeliéry, kteří měli nalézt vína s charakterem vhodným k náladě hudby. A když každá strana předvybrala ta svá, sjeli jsme se v Kurdějově a společně ochutnávali, až vybrali správné složení, koncertních vín.“ – **Jana Soukupová**

Na koncertě se bude i křít

Na večeru v Kurdějově se při koncertě odehraje křest knihy Vinohradnictví jednoho z nejúspěšnějších současných vinařů Miloše Michlovského. Obsáhlá, vázaná a pinobarevná publikace o 932 stranách je určena všem pěstitelům révy vinné i studentům vinohradnictví. Zabývá se historií, fyziologií révy vinné a vším kolem jejího pěstování včetně ekonomiky produkce hroznů, značnictví vín i současného stavu vinohradnictví u nás a ve světě.

Na večeru o víně zazní

„První doušek a vím, že zhygnu, když nebudu pít / S druhým na mě čeká velká radost / Se třetím douškem budu šťasten, když to vše polknu / Čtvrtý potěšuje srdce a hlava se pootočí na bok / S pátým hitem se pítí stává náročné / Sladkosti a chuťovky doprovázejí šestý / U sedmého doušku jsem spokojený s tělnatostí vína / Ach, radujme se a zvedněme číše po osmé / U devátého cherubín pomaluje naše opilecké nosy / A když se napijeme po desáté, na čelech se nám objeví rohy / Jednácý doušek zasluhuje přítelk, drahý příteli / Dvanáctý mě zcela uklidní / A poté pravím: dost! Ale protože nápoje jsou zdarma / Spokojen je můj malíček i můj loket.“

Klub Concentus Moraviae

CONCENTUS
MORAVIAE

Vážení příznivci a přátelé festivalu Concentus Moraviae,

prožíváte rádi krásné chvíle s hudbou v jedinečných historických prostorách? Neváháte cestovat napříč jižní Moravou a Vysočinou za novými hudebními zážitky a skvělými hudebníky? Pak právě Vás srdečně zveme do Klubu Concentus Moraviae.

Svým členstvím získáte řadu výhod, podpoříte festival a pomůžete ho dále rozvíjet. Podílejte se společně s námi na přípravě dalších festivalových ročníků! Vaše názory a náměty jsou pro nás důležité a inspirující.

Rádi Vás budeme přednostně informovat o festivalovém programu, připravovaných koncertních novinkách a doprovodných událostech, setkávat se s Vámi na koncertech i na společenských akcích spojených s festivalem.

Kategorii Vašeho členství určí výše ročního příspěvku:

Křišťál od 1.000 Kč | Rubín od 5.000 Kč

Safír od 10.000 Kč | Smaragd od 25.000 Kč

Diamant od 50.000 Kč

Více informací na www.festivalcm.cz

GOLF FOR MUSIC FOR GOLF

CONCENTUS
MORAVIAE

V. BENEFIČNÍ GOLFOVÝ TURNAJ

27. 7. – 28. 7. 2018

GOLF RESORT KASKÁDA

Pod záštitou mezzosopranistky
Magdaleny Kožené

Hlavním smyslem akce je získání finanční podpory pro organizaci hudebního festivalu Concentus Moraviae a vytvoření ojedinělé společensko-sportovní události, při níž se golf bude snoubit s hudbou.

Když něco darujete, budete sami odměněni v emocionální rovině. Je to jen vnitřní pocit, nic, na co byste si mohli sáhnout. Získáte ale smysl života a zažijete uspokojení...

Tony Myers, odborník na filantropii

Máte-li rádi golf a hudba je pro Vás inspirací, podpořte touto netradiční cestou festival Concentus Moraviae.

Více informací na www.festivalcm.cz

Partneři turnaje

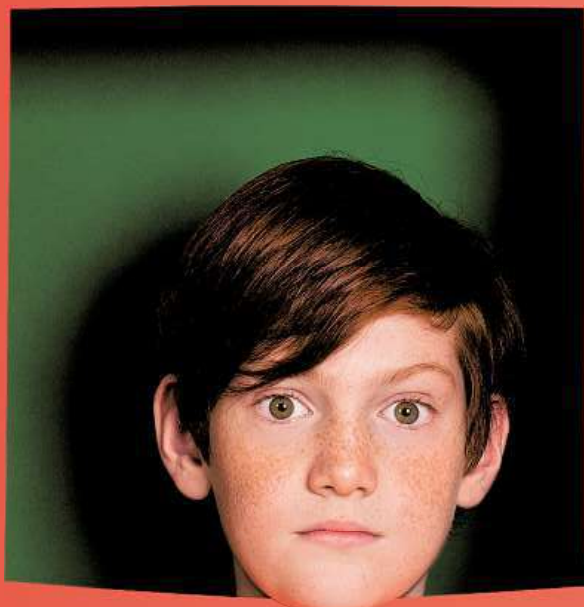

GolfProfi

CONCENTUS MORAVIAE XXIII. MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL 13 MĚST

téma HUDBA A HUMOR

01 06 – 27 06 2018

www.festivalcm.cz

FESTIVAL DĚKUJE ZA PODPORU PARTNERŮM

za finanční podpory

partneři

ve spolupráci

hlavní mediální partner

mediální partneři

patroni festivalových měst

Boskovice

Brno

Bystřice nad Pernštejnem

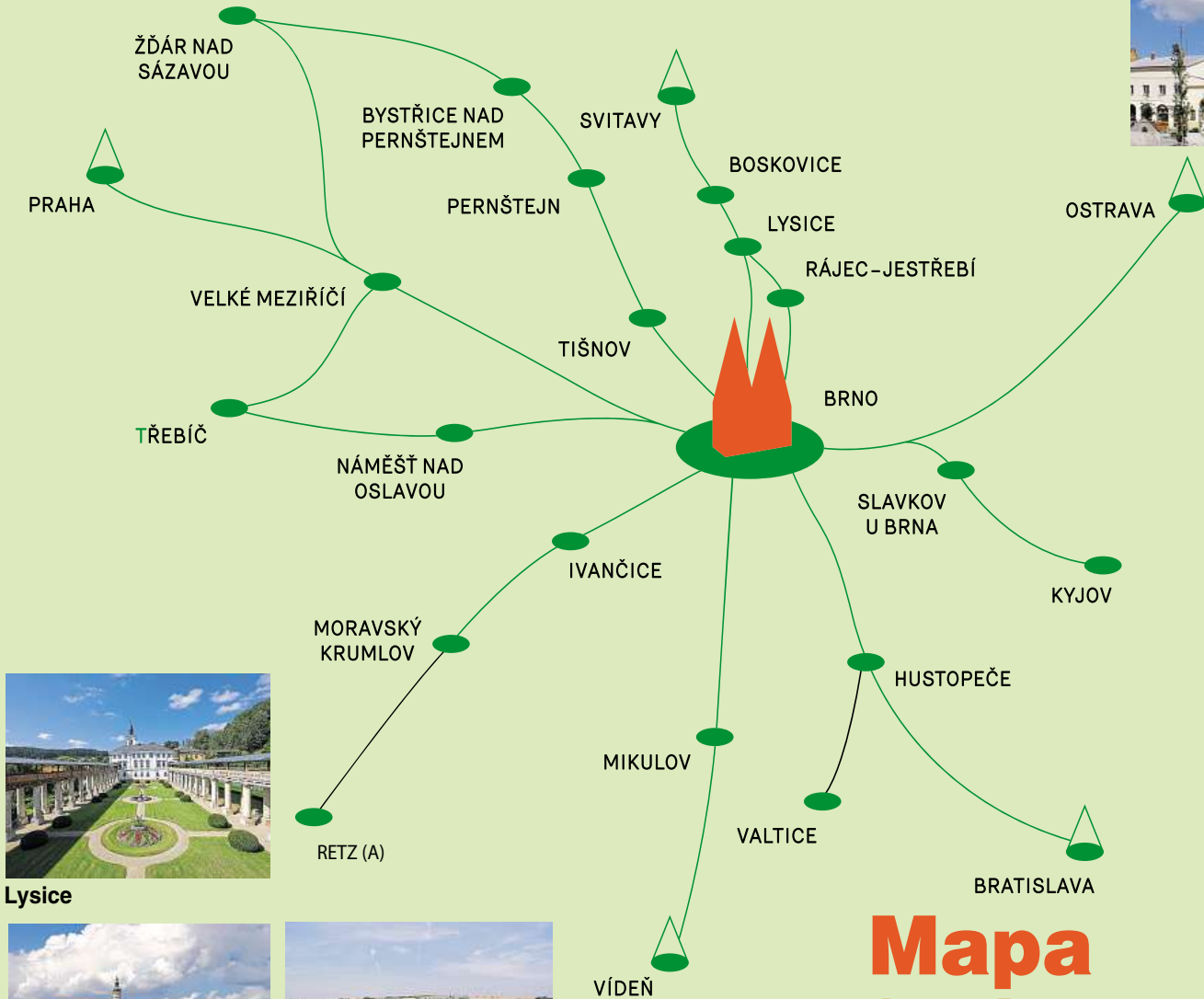
Hustopeče

Ivančice

Kyjov

Mapa festivalových měst

Lysice

Mikulov

Moravský Krumlov

Náměšť nad Oslavou

Státní hrad Pernštejn

Rájec-Jestřebí

Retz

Slavkov u Brna

Tišnov

Třebíč

Valtice

Velké Meziříčí

Ždár nad Sázavou